

RAADSVOORSTEL:

2009-2010

Ons kenmerk: OS 09.2061380

Registratienummer : GR 09.

Ingekomen op :

Onderwerp: Update 2010 van het Integraal Huisvestingsplan 2009-2012

Groningen,

Aan de raad,

Voor u ligt de Update 2010 van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2009-2012 (IHP) van de gemeente Groningen. Waar het IHP een uitgebreide presentatie bevat van alle scholen met de plannen en ambities van schoolbesturen inclusief een vertaling van een meerjarige planning heeft de Update 2010 meer het karakter van een actualisatie van beleid. Binnen de kaders van het IHP kunnen verschuivingen plaatsvinden die zijn ingegeven door maatschappelijke ontwikkelingen en door veranderingen in de wet- en regelgeving. De Update IHP is bedoeld om deze wijzingen c.q. aanpassingen weer te geven en te vertalen in beleid. Naast beleids-formuleringen zijn de financiële kaders van de onderwijshuisvesting in de periode 2010-2012 geactualiseerd.

Kaders.

De gemeente als lokale overheid kent voor het onderwijshuisvestingsbeleid twee documenten die door u worden vastgesteld. Naast de "Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Groningen" en het daarop gebaseerde jaarlijks Programma en Overzicht (nu door ons vastgesteld) vormt het Integraal Huisvestingsplan (IHP) het derde gemeentelijke document op dit gebied. De functie van deze documenten verschilt. De verordening regelt de rechten van schoolbesturen ten opzichte van de gemeente als lokale overheid en geeft de spelregels weer in het verkeer tussen beide. Het biedt ook de basis voor het jaarlijks door ons college vast te stellen programma voor huisvestingsvoorzieningen die door de gemeente bekostigd zullen worden.

Het IHP draagt een ander karakter. Het bevat op basis van een beschrijving en een analyse van de relevante feiten/omstandigheden een aantal richtinggevende kaders en beleidsmatige uitspraken, die een beeld geven van de te verwachten ontwikkelingen en te maken keuzes in de komende jaren. In die zin is het IHP een "onderliggend" document voor het jaarlijks op te stellen programma/overzicht: het vormt onderdeel van het gemeentelijke beleids- en toetsingskader.

Het Integraal Huisvestingsplan is geen juridisch afdwingbare regeling, zoals de verordening. Er kunnen door individuele schoolbesturen geen rechten aan worden ontleend. Schoolbesturen en gemeente hebben wel een inspanningsverplichting om te voldoen aan de inhoudelijke en financiële kaders van het IHP.

Het IHP is geen statisch, maar een dynamisch document. Jaarlijks wordt in overleg tussen gemeente en schoolbesturen bepaald of het noodzakelijk is om onderdelen van het plan (beleid, prognoses, meerjarige planning, index) te actualiseren.

Beleid.

In de Update IHP 2010 van het IHP 2009-2012 behandelen wij vijf actuele thema's. Deze zijn: de capaciteit en beschikbaarheid van sportaccommodaties, de kwaliteitsmeting van alle schoolgebouwen, de wijziging van de Verordening huisvesting onderwijs, duurzaamheid en de huisvestingspositie van een aantal scholen in het voortgezet onderwijs. Voor een aantal thema's zullen wij u een separaat raadsvoorstel aanbieden. Omdat het vaak om (technisch) complexe aangelegenheden gaat, is de onderlinge samenhang niet altijd evident. Het IHP en de daarmee samenhangende Updates bieden de mogelijkheid om deze samenhang in beeld te brengen.

a. Capaciteit gymnastiekaccommodaties.

De capaciteit van gymnastiekaccommodaties in de stad is gebaseerd op de wettelijke genormeerde behoefte van scholen. De leerlingen- en bevolkingsprognose laten zien dat er in de nabije toekomst geen sterke groei van basisschoolleerlingen is te verwachten. Uit onderzoek naar de beschikbaarheid van gymnastiekaccommodaties blijkt, dat er niet zozeer sprake is van een tekort aan accommodaties maar eerder van fricties die ontstaan bij de inroostering. Bij de nieuwbouw van scholen, waar ruimte is, integreren wij de gymnastiekaccommodatie in of naast de school (zie Gravenburg, de Reitdiepschool, de Kimkiel, nieuwbouw VMBO, Werkman College enz.). Bij de locatiekeuze zal rekening gehouden moeten worden met gebruik door derden, het avondgebruik door sportverenigingen en dergelijke.

De binnenstadscholen.

De binnenstadscholen kampen door omstandigheden (het in het verleden slopen van gymnastiekaccommodaties op het huidige CiBoGa terrein) wel met een capaciteitsprobleem. Er zijn reeds eerder middelen beschikbaar gesteld om in de Violenstraat een gymnastiekaccommodatie te bouwen voor de Michaelschool en de Borgmanschool. In het Programma 2010 worden middelen beschikbaar gesteld voor de bouw van een gymnastiekaccommodatie voor het Werkman College. Het Werkman College heeft met de vervangende nieuwbouw een alternatief voor de kleine gymzaal in het schoolgebouw. Wij starten met de bouw in 2010. De nieuw te bouwen gymzalen zullen gebouwd worden volgens de nieuwe ruimere normen.

Aanvullend capaciteitsonderzoek.

Daarnaast zullen we aanvullend onderzoek doen naar de capaciteit in de verschillende stadsdelen, onder anderen in zuid en noordwest. Hierbij gaan we specifiek in op de effecten van de leerlingengroei en de beschikbaarheid van de huidige locaties in het gebied. In 2011 moet er een concreet voorstel liggen.

b. De Kwaliteitsmeting.

In 2009 heeft een onafhankelijke kwaliteitsmeting naar het casco van alle

schoolgebouwen en naar het interieur van de openbare schoolgebouwen plaatsgevonden. Daarover bent u via een separate brief geïnformeerd. Het onderzoek toont aan dat de technische staat van de schoolgebouwen redelijk tot goed is. Nergens is sprake van achterstallig onderhoud. Dit is een verdienste van én schoolbesturen én de lokale overheid, omdat beide de verantwoordelijkheid dragen voor het onderhoud en de instandhouding van de schoolgebouwen.

Zoals gesteld, zijn de schoolgebouwen in de stad redelijk tot goed. Schoolbesturen voeren echter een discussie over de functionaliteit en de beleving door de gebruikers van de schoolgebouwen. Functionaliteit en subjectieve beleving zijn evenwel tijdgebonden en onderhevig aan de veranderende eisen van het onderwijs (van grote lokalen naar kleine werkruimtes bijvoorbeeld). Voor bestaande bouw is dit ingewikkeld. Wij hebben in het kader van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor onderwijskundige vernieuwing alle basisscholen aangepast aan de eisen van de tijd. Voor die scholen, waar de functionaliteit nog steeds een probleem is, zullen wij in overleg met schoolbesturen nagaan welke verbeteringen mogelijk en haalbaar zijn. De kwaliteitsmeting kan mede als uitgangspunt dienen om te komen tot haalbare en noodzakelijke verbeteringen.

c. De wijziging van de Verordening huisvesting onderwijs.

Het raadsvoorstel voor de inhoudelijke wijziging van de verordening wordt u tegelijkertijd met de Update IHP aangeboden. De relevantie voor het IHP is dat in de toekomst de capaciteit of ruimtebehoefte niet meer zal worden uitgedrukt in lokalen in het primair onderwijs, maar, net zoals in het voortgezet onderwijs, m² meters per leerling. De herverdeeeffecten zijn naar verwachting klein. Wij hebben in de meerjarenplanning (zie tabel 1.2) in 2011 een bedrag opgenomen om de benodigde capaciteitsuitbreiding voor scholen, die krap bemeten zijn, te realiseren.

d. Duurzaamheid.

Duurzaam bouwen geniet een hoge prioriteit in de stad. Dit heeft geleid tot het beschikbaar stellen van gemeentelijke middelen voor het duurzaam bouwen van *nieuwe* schoolgebouwen. Over de concretisering van de inzet van deze middelen zullen wij een afzonderlijk voorstel aanbieden.

Het Rijk heeft in september jl. middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van het binnenklimaat en energieverbruik van *bestaande schoolgebouwen*. De regeling gaat uit van cofinanciering en geeft kaders aan voor de besteding van de middelen. Zonder cofinanciering kunnen gemeenten geen beroep doen op de regeling. Aanvragen dienen uiterlijk in december te worden ingediend. Wij willen onze verantwoordelijkheid nemen voor het verbeteren van het binnenklimaat van schoolgebouwen en stellen voor om in het Programma 2010 een bedrag voor het gemeentelijke deel (€ 580.000,--) op te nemen. Met schoolbesturen kan dan een traject worden opgesteld voor het indienen van de aanvragen.

e. Scholen in het voortgezet onderwijs.

De prioriteit binnen de onderwijshuisvesting heeft de afgelopen jaren gelegen in het verbeteren van de huisvestingspositie van het speciaal onderwijs. De huisvestingspositie van een aantal scholen in het voortgezet onderwijs vraagt voor de periode na 2012 onze aandacht. De huisvestingspositie van met name het Zernike en het Werkman College dient te worden verbeterd.

Voor het Werkman College stellen wij vast dat, wanneer er gekozen wordt om de totale bovenbouw te huisvesten op de locatie St. Janstraat, er de komende jaren een piek in de ruimtebehoefte zal ontstaan. Deze kan niet worden afgedekt door de huidige huisvestingsvoorziening. De school komt in aanmerking voor permanente huisvesting als aantoonbaar kan worden gemaakt dat de ruimtebehoefte van de school in de komende 15 jaar meer dan 10% groter is dan de huidige huisvestingscapaciteit. De huidige prognoses geven hiertoe nog onvoldoende zekerheid. Een stuurgroep heeft de opdracht om binnen de kaders van de rijksvergoeding het profielaanbod voor de bovenbouw van de nieuwe scholengemeenschap vorm te geven. Tevens brengt de stuurgroep de hierbij horende huisvestingsbehoefte in kaart. Hiermee wordt een antwoord gegeven op de vraag of er al dan niet sprake is van recht op permanente huisvesting. Dit onderzoek dient in het voorjaar 2010 te worden afgerond. Dit betekent dat er dan een helder beeld ligt hoe op basis van de onderwijskundige en organisatorische visie de scholengemeenschap kan worden ingericht. Daaruit volgt dan een gefaseerd ruimtebehoefteplan voor de locatie St. Janstraat.

Het Zernike College huisvest nu een deel van de leerlingen van de Helperbrink in twee gebouwen die worden gehuurd. De leerlingen zijn dus verspreid over verschillende gebouwen. Door beperkingen in de huisvesting is de school genoodzaakt leerlingen op een wachtlijst te plaatsen. Wij willen met het schoolbestuur toewerken naar een verbetering van de huisvestingspositie door het realiseren van permanente huisvesting die berekend is op deze groei. Het zwaartepunt van de ontwikkelingen zal komen te liggen in de periode na 2012. De periode 2010-2011 zal worden benut voor planontwikkeling. Uitvoering zal echter niet eerder dan na 2012 aan de orde kunnen zijn.

Financieel meerjarenbeeld.

Met de brief aan u d.d. 18 september jl. hebben wij u in hoofdlijnen geïnformeerd over dit meerjarenbeeld en de effecten van de toevoeging van € 1.475.000,- aan de reserve onderwijshuisvesting. De aan de reserve toegevoegde vrijval 2008 is grotendeels ontstaan door het later activeren van gelden als gevolg van de fasering en/of vertraging in de realisatie van scholenbouwprojecten. In de Zomerbrief kunt u lezen dat wij ook voor 2009 een incidentele vrijval verwachten. Gelet op vorenstaande hebben wij besloten het naar verwachting vrijvallende budget 2009 toe te voegen aan het algemene rekeningsresultaat om daarmee de begroting 2010 sluitend te maken. Met de genomen maatregel blijft de reserve op peil. Voor een overzicht van het financieel meerjaren beeld verwijzen we naar het financiële hoofdstuk van de Update 2010 van het Integrale Huisvestingsplan 2009-2012.

Overleg.

Uitgangspunt in de onderwijsregelgeving is dat lokale overheid (gemeente) en schoolbesturen over onderwerpen betreffende de onderwijshuisvesting op overeenstemming gericht overleg voeren. De Update IHP 2010 van het 2009-2012 is tot stand gekomen in overleg tussen de gemeente Groningen en de schoolbesturen vertegenwoordigd in de Werkgroep Huisvesting Onderwijs van het Breed Besturenoverleg.

Besluit.

Gelet op het vorenstaande en met overlegging van de op deze aangelegenheid betrekking hebbende stukken, stellen wij u voor te besluiten:
de Update 2010 van het Integraal Huisvestingsplan 2009-2012 voor het basisonderwijs, het (voortgezet) speciaal vast te stellen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

H.P. Bakker.